

MİLLİ KİNO TARİXİMİZİN MÜHAFİZİ

Ağər bir tarixi qoruya bilməyəcəksənsə, onu heç yaratmağa dəyməz. Azərbaycan mədəniyyətində elə sahələr var ki, həm yaranmasında, həm də qorunmasında xalq birbaşa iştirak edib, nəsilən-nəslə ötürərək bu günümüze çatdırıb. Yəni öz sərvətinə sahib çıxıb və bugünkü gəncliyə ötürüb. Mədəni həyatımızın bir qolu da var ki, mütəxəssislər tərəfindən yaradılıb, amma xalq üçün qorunmasında hökumətin köməyinə, dəstəyinə daim böyük ehtiyac duyulub. Söhbət örnək, tarix, həyat dolu ekran əsərlərindən, filmlərdən gəlir. Azərbaycan kinosunun yaşı bir əsrə ötür. Əlbəttə ki, əsrlik tarixin keçdiyi yol, 100 il ərzində ərsəyə gətirilən lentlərin gələcəkdə "danişması", görünməsi yalnız və yalnız qayğı nəticəsində mümkündür. Sovet dövründə Azərbaycanda bu sərvətləri saxlayacaq binanın yoxluğu üzündən şedevr sayılan filmlərimiz SSRİ Dövlət Kinematografiya Komitəsinə, televiziyanın sifarişləri ilə çəkilmiş filmlər isə SSRİ Teleradio Fonduna təhvil verilir. SSRİ Dövlət Kinematografiya Komitəsinin xətti ilə çəkilmiş filmlər isə Moskva şəhərində yerləşən SSRİ Dövlət Film Fonduna cəmləşdirilirdi ki, ilkin materialları bu gün də oradadır. Ölkəmizdə qalan film nüsxələri "Azərbaycanfilm" kinostudiyasında və "Azərprokat" İstehsalat Birliyində saxlanılırdı. Təbii ki, bu dövrdə filmlərin mühafizə şəraitinin normada olmaması, haddən çox istismar edilmələri lent yazılarını yararsız vəziyyətə salırdı. Lakin 2006-cı ildə bu sərvəti qorumaq namına yeni qərar verildi. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 08 fevral 2006-cı il tarixli 25s nömrəli sərəncamı ilə Azərbaycan Film Fondunda beynəlxalq standartlara uyğun şəraitin yaradılması məqsədilə yenidənqurma işlərinə başlandı.

Dövlət Film Fondunun köhnə binası

"Azərbaycanda kino sənətinin inkişaf etdirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 23 fevral 2007-ci il tarixli 1993 nömrəli sərəncamına əsasən, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinə Azərbaycan Film Fondunun yeni binasının tikintisi tapşırıldı. 2007-ci ildə adıçəkilən nazirlik Dövlət Film Fondunun yeni binasının "Azərbaycanfilm" kinostudiyasının ərazisindəki 0,44 ha sahədə yerləşdirilməsi haqqında qərar qəbul etdi və layihənin sənədləri hazırlandı. Böyük səylə həyata keçirilən tikinti işləri 2009-cu ildə yekunlaşdı. Həmin ilin 13 aprelində binanın təntənəli açılış mərasimi baş tutdu. Belə ki, prezident İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva Azərbaycan Dövlət Film Fondunun açılışında şəxsən iştirak edərək görülən işləri dəyərləndirdilər.

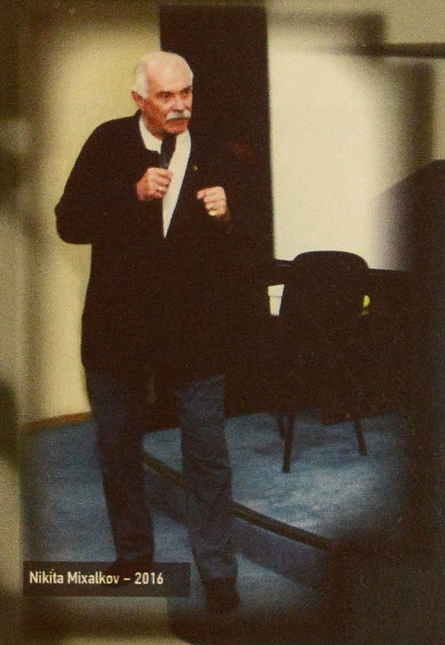

Azərbaycan Dövlət Film Fondunun
A sektorünün 2-ci mərtəbəsinin
sütunlarının və dirəklərinin taxta şalibləri.
27.04.07

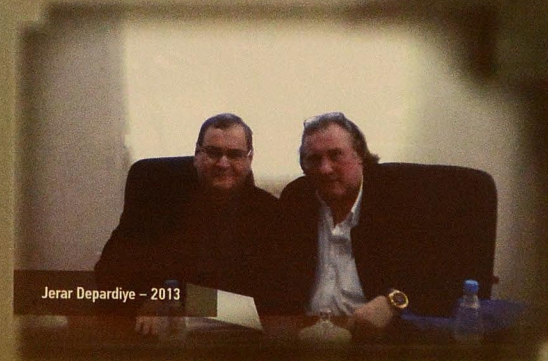
Bu gün artıq müasir standart və tələblərə uyğun texnologiyaların quraşdırıldığı yeni bina var. Film Fondumuz 300 min saxlama vahidi həcmində film materiallarının yerləşdiyi məkan, müxtəlif temperatur rejimi və nisbi rütubəti qoruyan qurğularla təchiz edilmiş 18-film saxlama boksu, iki bərpəkarantın boksu, 108 nəfərlik kinozal, filmlərə baxış üçün kinozal və konfrans zalı, kimyəvi və foto laboratoriyalara malikdir. 7 mərtəbəli (zirzəmi və mansard da daxil olmaqla) binanın I və II mərtəbəsində inzibati, iş kabinetləri, filmlərin bərpası və montaj otaqları, əməliyyat otaqları və konfrans zalı yerləşir. Kinolentlərin təyinatına görə saxlanma temperaturlarına müvafiq şəkildə kameralarda temperaturlar -10°C-dən +12°C-dək dəyişir və bu atmosferi tənzimləmək üçün texnologiyaya uyğun qurğular quraşdırılıb. V mərtəbə isə müxtəlif təyinatlı iş otaqları kimi layihələndirilib.

Rusiya Dövlət Foto-Kino Sənədlər Arxivinin
direktoru Natalya Kalantarova – 2011

Nikita Mixalkov – 2016

Jerar Depardiye – 2013

Kino salnaməsinin qorunduğu binada 1000 kino lenti, Moskvadan Bakıya gətirilmiş 30-a yaxın Azərbaycan filminin nüsxələri, 12 mindən çox foto saxlanılır. Fotoarxivə dünyanın müxtəlif yerlərində istehsal olunan filmlərin fotosəkilləri də daxil edilib. Dövlət Film Fondunda görülən işlər Azərbaycan kinosu incələrinin daha mükəmməl və etibarlı qorunmasına imkan verir. Burada kino tarixi ilə bağlı tədqiqatların aparılması üçün də lazımı şərait yaradılıb.

Azərbaycan Dövlət Film Fondunun əsas fəaliyyət istiqamətlərindən biri də kino sənətinin təbliğidir. Söhbət təkcə milli kino sənətimizin yox, həm də xarici filmlərin təbliğindən gədir. Bununla ilə əlaqədar hazırlanan tədbirlər proqramı əsasında Azərbaycanın kino tarixi bağlı müxtəlif çap məhsulları hazırlanır.

Hazırda fondda 11.100 adda Azərbaycan və dünya kino əsərlərinin orijinalları və nüsxələri qorunur.

Dövlət Film Fondu barədə yazmaq bizim üçün ikiqat sevincidir. Çünki hazırda əlinizdə tutduğunuz "Mədəniyyət.AZ" jurnalının redaksiyası da məhz həmin binada yerləşir. Təbii ki, hər səhər kinostudiyanın həyətidən keçərək Azərbaycan kinosunun yaranmasında böyük əhəmiyyət kəsb edən bu tarixi məkanları görmək insanda qaribə duyğular yaradır. Sanki o anları yaşamısan, müxtəlif çəkilişlərin şahidisən, kino dahilləri ilə ünsiyyət qurmuşsan. Və indi həmin əsərlərin qorunub saxlandığı bina da bir iş yeri kimi məsuliyyətli olduğu qədər qürurvericidir. ♦

Qurban Məmmədov